

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

27. siječnja 2021. *

„Žalba – Tržišno natjecanje – Zabranjeni sporazumi – Europsko tržište električnih kablova – Podjela tržišta u okviru projekata – Uredba (EZ) br. 1/2003 – Članak 23. stavak 2. – Pripisivost povrede jednog društva drugomu – Pretpostavka stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja – Subjekt koji kontrolira 100 % glasačkih prava povezanih s dionicama drugog društva”

U predmetu C-595/18 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 21. rujna 2018.,

The Goldman Sachs Group Inc., sa sjedištem u New Yorku (Sjedinjene Američke Države), koji zastupaju A. Mangiaracina, *avvocatessa*, i J. Koponen, *advokat*,

žalitelj,

a druge stranke postupka su:

Europska komisija, koju zastupaju P. Rossi, C. Sjödin, T. Vecchi i J. Norris, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

Prysmian SpA, sa sjedištem u Milanu (Italija),

Prysmian Cavi e Sistemi Srl, sa sjedištem u Milanu,

koje zastupaju C. Tesauro i L. Armati, *avvocati*,

intervenijenti u prvostupanjskom postupku,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, A. Kumin, T. von Danwitz, P. G. Xuereb (izvjestitelj) i I. Ziemele, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da u predmetu odluči bez mišljenja,

* Jezik postupka: engleski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Svojom žalbom The Goldman Sachs Group Inc. zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 12. srpnja 2018., The Goldman Sachs Group/Komisija (T-419/14; u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2018:445), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za, s jedne strane, poništenje Odluke Komisije C(2014) 2139 *final* od 2. travnja 2014. u vezi s postupkom primjene članka 101. [UFEU-a] i članka 53. Sporazuma [o EGP-u] (predmet AT.39610 – Električni kablovi) (u daljnjem tekstu: sporna odluka), u dijelu u kojem se na njega odnosi i, s druge strane, za smanjenje iznosa novčane kazne koja mu je izrečena.

Pravni okvir

- 2 U skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima [101. i 102. UFEU-a] (SL 2003., L 1, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 165.):

„Komisija može poduzetnicima i udruženjima poduzetnika odlukom propisati novčane kazne ako bilo namjerno ili nepažnjom:

(a) krše odredbe članka [101.] ili članka [102. UFEU-a] [...]

[...]”

Okolnosti spora i sporna odluka

- 3 Okolnosti spora, koje su iznesene u točkama 1. do 22. i 47. pobijane presude, mogu se, za potrebe ovog postupka, sažeti na sljedeći način.
- 4 Žalitelj, The Goldman Sachs Group, društvo je sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama koje djeluje kao poslovna banka i investicijsko društvo u glavnim svjetskim financijskim središtima. Od 29. srpnja 2005. do 28. siječnja 2009., posredstvom fonda GS Capital Partners V (u daljnjem tekstu: GSCP V) i drugih posredničkih društava, bilo je neizravno društvo majka društva Prysmian SpA kao i njegova društva kćeri, u cijelosti u vlasništvu potonjeg društva, Prysmian Cavi e Sistemi Srl (u daljnjem tekstu: PrysmianCS), prije Pirelli Cavi e Sistemi Energia SpA, a potom Prysmian Cavi e Sistemi Energia Srl. Društva Prysmian i PrysmianCS, dva društva sa sjedištem u Italiji, zajedno čine grupu Prysmian, svjetskog sudionika u sektoru podmorskih i podzemnih električnih kablova.
- 5 Dok je žaliteljev udio u kapitalu društva Prysmian prvotno iznosio 100 % udjela, razina tog udjela smanjila se, nakon dvaju prijenosa udjela izvršenih 7. rujna 2005. i 21. srpnja 2006., najprije na 91,1 %, a zatim na 84,4 % do 3. svibnja 2007., datuma kada je dio udjela društva Prysmian uvršten na burzu u Milanu (Italija) inicijalnom javnom ponudom (u daljnjem tekstu: IPO).
- 6 Nakon postupka primjene članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru od 2. svibnja 1992. (SL 1994., L 1, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 106., str. 4.) Komisija je 2. travnja 2014. donijela spornu odluku.

- 7 U članku 1. te odluke Komisija je utvrdila da su žalitelj i 25 drugih društava, uključujući društva Prysmian i PrysmianCS, sudjelovali u zabranjenom sporazumu koji je činio jedinstvenu i trajnu povredu članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u u sektoru (vrlo) visokonaponskih podzemnih i/ili podmorskih električnih kablova (u daljnjem tekstu: predmetna povreda).
- 8 Žalitelju je utvrđena odgovornost za predmetnu povredu, u članku 1. stavku 5. točki (c) sporne odluke, kao društvu majci društava Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi Energia tijekom razdoblja od 29. srpnja 2005. do 28. siječnja 2009. (u daljnjem tekstu: razdoblje povrede).
- 9 U tom pogledu, Komisija je pretpostavila, s jedne strane, da je društvo Prysmian izvršavalo odlučujući utjecaj na ponašanje društva Prysmian Cavi e Sistemi Energia na tržištu tijekom tog razdoblja i, s druge strane, da je žalitelj od 29. srpnja 2005. do 3. svibnja 2007. izvršavao odlučujući utjecaj na ponašanje društva Prysmian i, posljedično, društva Prysmian Cavi e Sistemi Energia na tržištu.
- 10 Usto, Komisija je na temelju analize gospodarskih, organizacijskih i pravnih veza žalitelja s tim društvima zaključila da je on stvarno izvršavao odlučujući utjecaj na ponašanje društva Prysmian na tržištu i, posljedično, društva Prysmian Cavi e Sistemi Energia tijekom razdoblja povrede.
- 11 U tim je okolnostima, kao što to proizlazi iz članka 2. točke (f) sporne odluke, Komisija žalitelju izrekla novčanu kaznu u iznosu od 37 303 000 eura, solidarno s društvima Prysmian i PrysmianCS.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

- 12 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 17. lipnja 2014. žalitelj je pokrenuo postupak, s jedne strane, za poništenje sporne odluke u dijelu u kojem se odnosi na njega i, s druge strane, za smanjenje iznosa novčane kazne koja mu je izrečena.
- 13 U prilog svojem zahtjevu za poništenje sporne odluke žalitelj je pred Općim sudom istaknuo pet tužbenih razloga, od kojih se prvi temelji na povredi članka 101. UFEU-a i članka 23. stavka 2. Uredbe br. 1/2003 kao i na pogrešci koja se tiče prava i očitoj pogrešci u ocjeni.
- 14 Rješenjem od 25. lipnja 2015. Opći sud odobrio je intervenciju društava Prysmian i PrysmianCS u potporu Komisijinu zahtjevu.
- 15 Opći je sud pobijanom presudom tu tužbu u cijelosti odbio.
- 16 Opći je sud u biti smatrao da se Komisija u pogledu razdoblja od 29. srpnja 2005. do 3. svibnja 2007. pravilno oslonila na pretpostavku da je žalitelj stvarno izvršavao odlučujući utjecaj na ponašanje društava Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi Energia na tržištu.
- 17 Prema mišljenju Općeg suda, kad društvo majka drži sva glasačka prava povezana s dionicama društva kćeri, osobito zajedno s većinskim udjelom u kapitalu navedenog društva kćeri, kao u ovom slučaju, navedeno društvo majka nalazi se u položaju sličnom onomu isključivog vlasnika tog društva kćeri, tako da to društvo majka može određivati gospodarsku i poslovnu strategiju društva kćeri, čak i ako nije vlasnik cijelog ili gotovo cijelog temeljnog kapitala potonjeg društva.
- 18 Osim toga, Opći sud presudio je da je Komisija mogla opravdano smatrati da je žalitelj izvršavao odlučujući utjecaj na ponašanje društava Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi Energia na tržištu tijekom cijelog razdoblja povrede, temeljeći se, kao prvo, na ovlasti imenovanja članova različitih upravnih odbora društva Prysmian, koju je imao žalitelj, kao drugo, na žaliteljevoj ovlasti sazivanja skupština dioničara društva Prysmian i predlaganja opoziva njegovih članova upravnog odbora ili cijelog upravnog odbora, kao treće, na delegiranim ovlastima članova upravnog odbora odgovornih za sektor izravnih ulaganja njegova odjela „*Merchant Banking*” („*Principal Investment Area*”, u daljnjem

tekstu: PIA) žalitelja u upravnim odborima društva Prysmian i njihovu sudjelovanju u strateškom odboru, kao četvrto, na činjenici da je žalitelj redovito primao ažurirane informacije i mjesečna izvješća od društva Prysmian, kao peto, na mjerama koje je Komisija nabrojala u spornoj odluci za osiguravanje nastavka odlučujućeg nadzora žalitelja nakon IPO-a i, kao šesto, na dokazu da se žalitelj ponašao kao industrijski vlasnik.

Zahtjevi stranaka pred Sudom

19 Žalitelj zahtijeva od Suda da:

- ukine pobijanu presudu;
- poništi, u cijelosti ili djelomično (primjerice, od svibnja ili studenoga 2007., kada su žalitelj i njegova društva kćeri držali tek otprilike 45 % odnosno 26 % dionica društva Prysmian) članke 1. do 4. sporne odluke u dijelu u kojem se odnose na njega, i/ili
- smanji novčanu kaznu izrečenu žalitelju na temelju članka 2. sporne odluke, kao i
- naloži Komisiji snošenje troškova prvostupanjskog i žalbenog postupka.

20 Komisija zahtijeva od Suda da:

- odbije žalbu i
- naloži žalitelju snošenje troškova.

21 Društva Prysmian i PrysmianCS zahtijevaju od Suda da:

- odbije žalbu i
- naloži žalitelju snošenje troškova, uključujući troškove povezane s njihovom intervencijom u potporu Komisijinu zahtjevu.

O žalbi

22 U prilog svojoj žalbi žalitelj ističe dva žalbena razloga. Prvi žalbeni razlog temelji se na povredi članka 101. UFEU-a i članka 23. stavka 2. Uredbe br. 1/2003 jer se žalitelja smatralo odgovornim za povredu prava tržišnog natjecanja Unije koju su počinila društva Prysmian i PrysmianCS tijekom razdoblja od 29. srpnja 2005. do 3. svibnja 2007. (u daljnjem tekstu: razdoblje prije IPO-a). Drugi žalbeni razlog temelji se na povredi članka 101. UFEU-a i članka 23. stavka 2. Uredbe br. 1/2003 jer se žalitelja smatralo odgovornim za tu istu povredu za razdoblje od 3. svibnja 2007. do 28. siječnja 2009. (u daljnjem tekstu: razdoblje nakon IPO-a). Žalitelj usto traži od Suda da mu odobri svako smanjenje novčane kazne odobreno društvima Prysmian i PrysmianCS, smanjenjem iznosa novčane kazne koja mu je solidarno izrečena s potonjim društvima, za slučaj da Sud prihvati žalbu koju su navedena društva podnijela protiv presude Općeg suda od 12. srpnja 2018., Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi/Komisija (T-475/14, EU:T:2018:448).

Prvi žalbeni razlog

23 Prvi žalbeni razlog podijeljen je na tri dijela.

Prvi dio prvog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 24 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga, koji se odnosi na točke 49., 50. i 52. pobijane presude, žalitelj tvrdi da je Opći sud pogrešno smatrao da Komisija nije počinila pogrešku kad je žalitelja smatrala odgovornim za predmetnu povredu za razdoblje prije IPO-a, oslanjajući se na pretpostavku da je žalitelj stvarno izvršavao odlučujući utjecaj na društva Prysmian i PrysmianCS.
- 25 U tom pogledu žalitelj tvrdi da je njegov udio u fondu GSCP V bio samo oko 33 % i da su preostali dio kapitala držali neovisni treći ulagači. Usto, sudjelovanje tih fondova u kapitalu društva Prysmian bilo je tijekom razdoblja prije IPO-a, uz iznimku prvih 41 dana, najprije oko 91 %, a zatim oko 84 %. Međutim, tvrdi da iz sudske prakse Suda proizlazi da se pretpostavka stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja primjenjuje samo kada društvo majka drži cijeli ili gotovo cijeli kapital svojeg društva kćeri. Smatra da je Opći sud pogrešno smatrao da se, kada društvo majka drži sva glasačka prava povezana s dionicama njegova društva kćeri, osobito zajedno s dominantnim većinskim udjelom u kapitalu tog društva kćeri, navedeno društvo majka nalazi u položaju sličnom onom isključivog vlasnika tog društva kćeri.
- 26 Prema žaliteljevu mišljenju, pretpostavka stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja ne može se primijeniti u takvim okolnostima, u skladu s temeljnim načelom prema kojem se pretpostavke moraju primjenjivati restriktivno. U tom pogledu, pristup Općeg suda nije u skladu s presudom od 10. rujna 2009., Akzo Nobel i dr./Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:536), u kojoj je Sud priznao postojanje takve pretpostavke. Osim toga, tumačenje Općeg suda pogrešno je s obzirom na cilj navedene pretpostavke, s obzirom na to da bi se njime nadomjestio jednostavan dokaz o postojanju sudjelovanja koji se odnosi na sve udjele, brzim uvidom u sudski registar trgovačkih društava, koji bi imao pravnu sigurnost i bio lako primjenjiv, detaljnim dokazom o postojanju elemenata svojstvenih predmetnom slučaju koji bi društvu majci omogućili da stvarno izvršava odlučujući utjecaj. Naposljetku, Opći sud je u svojoj presudi od 12. srpnja 2018., Pirelli & C./Komisija (T-455/14, neobjavljena, EU:T:2018:450) usvojio dijametralno suprotno tumačenje u pogledu istog društva kćeri i iste povrede.
- 27 Komisija, koju podupiru društva Prysmian i PrysmianCS, osporava tu argumentaciju. Ističe da žaliteljev argument da se pretpostavka stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja ne može primijeniti u ovom slučaju jer je on vlasnik samo 33 % kapitala fonda GSCP V treba odbaciti kao nedopušten jer nije bio iznesen pred Općim sudom. U svakom slučaju, smatra da je taj argument neosnovan jer je žalitelj sam i u potpunosti kontrolirao odluke koje se odnose na ulaganja fonda GSCP V.
- 28 Žalitelj u svojoj replici tvrdi da je pred Općim sudom izričito tvrdio da je stvarno vlasništvo koje je imao nad fondom GSCP V nedovoljno kako bi se Komisiji omogućilo da se osloni na pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja u tom pogledu.

– Ocjena Suda

- 29 Što se tiče, kao prvo, argumentacije žalitelja prema kojoj pretpostavka stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja, koja je priznata sudskom praksom, nije primjenjiva u ovom slučaju, s obzirom na to da njegov udio u kapitalu fonda GSCP V iznosi oko 33 %, pri čemu ostatak kapitala u tom fondu drže neovisni treći ulagači, valja podsjetiti na to da je, kao što je to Opći sud utvrdio u točkama 48. i 64. pobijane presude, Komisija u spornoj odluci primijenila pretpostavku stvarnog izvršavanja žaliteljeva odlučujućeg utjecaja na ponašanje društva Prysmian i, neizravno, društva PrysmianCS, oslanjajući se ne na razinu neizravnog sudjelovanja žalitelja u kapitalu društva Prysmian, nego na to da je žalitelj kontrolirao sva glasačka prava povezana s dionicama društva Prysmian.

- 30 U svojoj žalbi žalitelj ne osporava ni to utvrđenje Općeg suda ni da je nastavio imati stopostotnu kontrolu navedenih glasačkih prava tijekom cijelog razdoblja prije IPO-a, čak i nakon prijenosa udjela u društvu Prysmian izvršenih 7. rujna 2005. i 21. srpnja 2006. U tim okolnostima žaliteljev argument koji se temelji na činjenici da je njegov udio u fondu GSCP V iznosio samo oko 33 % u svakom slučaju treba odbiti kao bespredmetan.
- 31 Kao drugo, što se tiče žaliteljeve argumentacije koja se odnosi na utvrđenje Općeg suda prema kojem je Komisija imala pravo temeljiti se na pretpostavci stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja društva majke na ponašanje svojeg društva kćeri, važno je podsjetiti na to da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se ponašanje društva kćeri može pripisati društvu majci, među ostalim, kad to društvo kći, iako ima zasebnu pravnu osobnost, ne određuje samostalno svoje ponašanje na tržištu, nego u biti primjenjuje upute koje mu daje društvo majka, s obzirom na gospodarske, organizacijske i pravne veze koje povezuju ta dva pravna subjekta (presuda od 24. lipnja 2015., Fresh Del Monte Produce/Komisija i Komisija/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P i C-294/13 P, EU:C:2015:416, t. 75. i navedena sudska praksa).
- 32 Iz ustaljene sudske prakse također proizlazi da, u posebnom slučaju kada društvo majka izravno ili neizravno drži cijeli ili gotovo cijeli kapital svojeg društva kćeri koje je počinilo povredu pravila tržišnog natjecanja, s jedne strane, to društvo majka može izvršavati odlučujući utjecaj na ponašanje tog društva kćeri i, s druge strane, postoji oboriva pretpostavka da navedeno društvo majka stvarno izvršava takav utjecaj. U takvim okolnostima, kako bi se moglo pretpostaviti da društvo majka vrši odlučujući utjecaj na poslovnu politiku društva kćeri, Komisija samo mora dokazati da je to društvo majka vlasnik cijelog ili gotovo cijelog kapitala tog društva kćeri. Komisija slijedom toga može društvo majku smatrati solidarno odgovornim za plaćanje novčane kazne izrečene njegovu društvu kćeri, osim ako to društvo majka, na kojem je teret obaranja te pretpostavke, ne podnese dokaze koji su dostatni za dokazivanje da njegovo društvo kći djeluje na tržištu samostalno (presuda od 28. listopada 2020., Pirelli & C./Komisija, C-611/18 P, neobjavljena, EU:C:2020:868, t. 68. i navedena sudska praksa).
- 33 Osim ako se ne obori, takva pretpostavka stoga podrazumijeva da se stvarno izvršavanje odlučujućeg utjecaja društva majke na svoje društvo kćer smatra dokazanim i na temelju nje Komisija može smatrati da je prvo društvo odgovorno za ponašanje drugog a da pritom ne mora pružiti nikakav dodatni dokaz. Primjena pretpostavke stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja stoga nije uvjetovana podnošenjem dodatnih indicija o stvarnom izvršavanju utjecaja društva majke (presuda od 26. listopada 2017., Global Steel Wire i dr./Komisija, C-457/16 P i C-459/16 P do C-461/16 P, neobjavljena, EU:C:2017:819, t. 85. i 86. i navedena sudska praksa).
- 34 Točno je da je nesporno da žalitelj tijekom razdoblja prije IPO-a nije držao cjelokupan kapital društva Prysmian, s obzirom na to da je udio fonda GSCP V u kapitalu društva Prysmian, kao što to proizlazi iz točke 47. pobijane presude, tijekom tog razdoblja, uz iznimku prvih 41 dana, iznosio najprije oko 91 %, a zatim oko 84 %. Također je nesporno da Komisija u spornoj odluci nije smatrala da taj udio znači da žalitelj drži gotovo cijeli kapital društva Prysmian.
- 35 Međutim, iz sudske prakse navedene u točkama 31. do 33. ove presude proizlazi da nije samo vlasništvo cijelog ili gotovo cijelog kapitala društva kćeri samo po sebi ono što utemeljuje pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja, nego stupanj kontrole društva majke nad svojim društvom kćeri koji to vlasništvo podrazumijeva. Slijedom toga, Opći je sud mogao, a da pritom ne počinu pogrešku koja se tiče prava, u biti u točki 50. pobijane presude smatrati da se društvo majka koje ima sva glasačka prava povezana s dionicama svojeg društva kćeri nalazi u položaju sličnom onomu društva koje drži cijeli ili gotovo cijeli kapital društva kćeri, tako da društvo majka može određivati gospodarsku i poslovnu strategiju društva kćeri. Naime, društvo majka koje ima sva glasačka prava povezana s dionicama svojeg društva kćeri može, kao i društvo majka koje drži cijeli ili gotovo cijeli kapital svojeg društva kćeri, izvršavati odlučujući utjecaj na ponašanje potonjeg.

- 36 Iz toga slijedi da, suprotno onomu što tvrdi žalitelj, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da se, s obzirom na to da društvo majka ima sva glasačka prava povezana s dionicama svojeg društva kćeri, Komisija s pravom oslonila na pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja tog društva majke na ponašanje svojeg društva kćeri na tržištu.
- 37 Taj zaključak nije doveden u pitanje drugim argumentima koje je istaknuo žalitelj.
- 38 Naime, kao prvo, svrha pretpostavke o odlučujućem utjecaju društva majke nad društvom kćeri prvenstveno je postizanje ravnoteže između, s jedne strane, važnosti cilja koji se sastoji u kažnjavanju postupaka suprotnih pravilima tržišnog natjecanja, posebice članku 101. UFEU-a, i sprječavanju njihova ponavljanja i, s druge strane, zahtjeva određenih temeljnih načela prava Unije kao što su, posebice, načela pretpostavke nevinosti, individualizacije kazni i pravne sigurnosti te prava na obranu, uključujući načelo jednakosti oružja (vidjeti u tom smislu presudu od 18. srpnja 2013., Schindler Holding i dr./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, t. 108. i navedenu sudsku praksu).
- 39 Doduše, kao što to žalitelj ističe, identifikacija osoba koje drže glasove povezane s dionicama društva može se, ovisno o slučaju, pokazati težim od utvrđivanja osoba kojima pripadaju te dionice. Međutim, s jedne strane, ništa ne upućuje na to da takve poteškoće mogu ugroziti pravnu sigurnost. Naime, društvo majka koje, iako ne drži sve ili gotovo sve dionice svojeg društva kćeri, ima pridržana ili je steklo sva glasačka prava povezana s tim dionicama očito ne može biti bez znanja da je to tako.
- 40 S druge strane, valja podsjetiti na to da se Komisija uopće nije dužna osloniti isključivo na navedenu pretpostavku. Naime, ništa ne sprečava tu instituciju da dokaže stvarno izvršavanje odlučujućeg utjecaja društva majke na svoje društvo kćer drugim dokazima ili kombinacijom takvih elemenata s navedenom pretpostavkom (presuda od 26. listopada 2017., Global Steel Wire i dr./Komisija, C-457/16 P i C-459/16 P do C-461/16 P, neobjavljena, EU:C:2017:819, t. 88. i navedena sudska praksa).
- 41 Kao drugo, ne samo da žalitelj ne pojašnjava po čemu bi tumačenje Općeg suda u ovom slučaju bilo proturječno tumačenju koje je primijenio u prethodnoj presudi, nego je takav argument bespredmetan jer je Opći sud pravilno utvrdio, kao što to proizlazi iz točaka 31. do 36. ove presude, da se Komisija mogla osloniti na pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja.
- 42 Proizlazi da prvi dio prvog žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.

Drugi dio prvog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 43 Drugim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga, koji se odnosi na točke 71. do 78. pobijane presude, žalitelj prigovara Općem sudu, s jedne strane, da je pogrešno smatrao da je na njemu da u pogledu razdoblja prije IPO-a pobije pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja na ponašanje svojeg društva kćeri na tržištu jer on od njega nije mogao zahtijevati da obori pretpostavku koja se nije primjenjivala.
- 44 S druge strane i u svakom slučaju, Opći je sud pogrešno protumačio pravne zahtjeve koji su primjenjivi u ovom slučaju i propustio pravilno ocijeniti iznesene argumente i dokaze koje je žalitelj podnio kako bi oborio pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja.
- 45 U tom pogledu žalitelj ističe, kao prvo, da se nekim dokazima koje navodi Opći sud ne može dokazati da je fond GSCP V imao različito postupanje od onog običnog financijskog ulagača. Kao drugo, time što je odbio žaliteljev argument prema kojem je poslovnu politiku društva Prysmian odredio njegov upravljački tim, uz obrazloženje da žalitelj nije dostavio elektroničku poštu ili poseban zapisnik kojim

se potvrđuje taj argument, Opći sud mu je nametnuo *probatio diabolica*. Kao treće, Opći sud pogrešno nije pridao nikakvu važnost činjenici da fond GSCP V ili žalitelj nije bio nigdje naveden u odgovoru društva Prysmian na Komisijin zahtjev za pružanje informacija. Kao četvrto, Opći sud smatrao je, a da to nije opravdao, da su javne izjave o neovisnosti i nepostojanju nadzora koje je u to vrijeme iznio upravni odbor društva Prysmian bile lažne i dane protivno talijanskom pravu. Kao peto, Opći sud pogrešno je odbio njegov argument prema kojem fond GSCP V nije davao upute društvu Prysmian, uz obrazloženje da je taj argument bio iznesen na nedosljedan način.

- 46 Komisija, koju podupiru društva Prysmian i PrysmianCS, protivi se tim argumentima. Ona smatra da žaliteljeva argumentacija koja se odnosi na ispitivanje dokaza koje je on podnio kako bi oborio primjenu pretpostavke stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja zapravo ima za cilj to da Sud provede novu ocjenu tih dokaza i da je stoga nedopuštena.

– *Ocjena Suda*

- 47 Valja istaknuti, kao prvo, da žaliteljev argument koji se odnosi na navodno prebacivanje Općeg suda tereta dokazivanja počiva na pretpostavci da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da se Komisija u ovom slučaju može osloniti na pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja kako bi žalitelja smatrala odgovornim za predmetnu povredu u pogledu razdoblja prije IPO-a. Međutim, budući da, kao što to proizlazi iz točke 36. ove presude, pobijana presuda u tom pogledu ne sadržava nikakvu pogrešku koja se tiče prava, taj argument treba odbiti.
- 48 Kao drugo, valja podsjetiti na to da je, u skladu s člankom 256. stavkom 1. drugim podstavkom UFEU-a i člankom 58. stavkom 1. Statuta Suda Europske unije, žalba ograničena na pitanja prava. Opći je sud jedini nadležan utvrditi i ocijeniti relevantne činjenice kao i ocijeniti dokaze. Ocjenjivanje tih činjenica i dokaza ne predstavlja, dakle, osim u slučaju njihova iskrivljavanja, pravno pitanje koje je kao takvo podložno nadzoru Suda u okviru žalbe (presuda od 26. rujna 2018., *Philips i Philips France/Komisija*, C-98/17 P, neobjavljena, EU:C:2018:774, t. 40. i navedena sudska praksa).
- 49 S druge strane, ovlast nadzora Suda nad činjeničnim utvrđenjima Općeg suda primjenjuje se, među ostalim, na pitanje jesu li pravila u području tereta dokazivanja i izvođenja dokaza poštovana (presude od 18. siječnja 2017., *Toshiba/Komisija*, C-623/15 P, neobjavljena, EU:C:2017:21, t. 39. i od 14. lipnja 2018., *Makhlouf/Vijeće*, C-458/17 P, neobjavljena, EU:C:2018:441, t. 57.).
- 50 Budući da se u ovom slučaju žalitelj nije pozvao ni na kakvo iskrivljavanje činjenica i dokaza od strane Općeg suda, njegove argumente koji se odnose na ispitivanje dokaza na koje se poziva kako bi oborio pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja treba odbaciti kao nedopuštene.
- 51 Kao treće, ako bi se argumenti izneseni u okviru drugog dijela prvog žalbenog razloga mogli smatrati dopuštenima na temelju sudske prakse navedene u točkama 48. i 49. ove presude, valja istaknuti, kao prvo, suprotno onomu što tvrdi žalitelj, da mu Opći sud u točkama 70. i 71. pobijane presude nije nametnuo *probatio diabolica*, nego je samo podsjetio na to da je teret obaranja dotične pretpostavke na žalitelju.
- 52 Kao drugo, Opći sud ni na koji način nije smatrao, u točkama 73. i 74. pobijane presude, da su javne izjave o neovisnosti koje je dao upravni odbor društva Prysmian bile lažne i suprotne talijanskom pravu. Naime, Opći sud samo je utvrdio da te izjave same po sebi ne mogu dokazati istinitost njihova sadržaja i da se izvršavanje odlučujućeg utjecaja mora ocijeniti na temelju konkretnih dokaza.
- 53 Kao treće, iako žalitelj prigovara Općem sudu da je pogrešno odbio njegov argument iz točke 50. tužbe, prema kojem fond GSCP V nije davao upute društvu Prysmian, valja istaknuti da on ne objašnjava kako je Opći sud mogao shvatiti njegov doseg suprotno onomu što je naveo u točki 76. pobijane

presude ni koje je elemente ili dokaze propustio ispitati po toj osnovi, s obzirom na to da je Opći sud na argumentaciju koju je žalitelj navodio u toj točki tužbe odgovorio u okviru drugog dijela tog tužbenog razloga.

- 54 Iz toga slijedi da drugi dio prvog žalbenog razloga treba odbaciti kao djelomično nedopušten i odbiti kao djelomično neosnovan.

Treći dio prvog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 55 Trećim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava potvrdivši zaključak do kojeg je došla Komisija u spornoj odluci, prema kojem je on stvarno izvršavao odlučujući utjecaj na društvo Prysmian tijekom razdoblja prije IPO-a.
- 56 Komisija te društva Prysmian i PrysmianCS smatraju da je taj dio nedopušten jer se njime od Suda traži da provede novu ocjenu činjenica i dokaza ispitanih u prvostupanjskom postupku. Tvrdi da je u svakom slučaju taj dio neosnovan.

– Ocjena Suda

- 57 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se Komisija u spornoj odluci, kao što to proizlazi iz točaka 9. i 10. ove presude, oslonila na dvostruku osnovu kako bi žalitelja smatrala odgovornim za predmetnu povredu tijekom razdoblja prije IPO-a. S jedne strane, Komisija se oslonila na pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja jer je žalitelj imao sva glasačka prava povezana s dionicama društva Prysmian. S druge strane, smatrala je da je žalitelj stvarno izvršavao takav utjecaj na društvo Prysmian.
- 58 Međutim, kao što to proizlazi iz ispitivanja prvog dijela tog žalbenog razloga, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u ovom slučaju smatrao da se Komisija s pravom oslonila na pretpostavku stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja kako bi utvrdila žaliteljevu odgovornost za predmetnu povredu u odnosu na razdoblje prije IPO-a. Osim toga, iz ispitivanja drugog dijela tog žalbenog razloga proizlazi da Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava ni time što je u ovom slučaju zaključio da žalitelj nije uspio oboriti tu pretpostavku.
- 59 U tim okolnostima, treći dio prvog žalbenog razloga, koji se odnosi na zaključke Općeg suda u pogledu drugog temelja na koji se Komisija oslonila kako bi žalitelja smatrala odgovornim za predmetnu povredu u razdoblju prije IPO-a, treba odbiti kao bespredmetan.
- 60 Stoga prvi žalbeni razlog treba odbaciti kao djelomično nedopušten i odbiti kao djelomično neosnovan.

Drugi žalbeni razlog

- 61 Drugi žalbeni razlog, koji se odnosi na točke 81. do 144. pobijane presude, sastoji se od triju dijelova.

Prvi dio drugog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 62 Prvim dijelom drugog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava, kao prvo, time što se, kako bi potvrdio Komisijinu ocjenu prema kojoj se žaliteljeva odgovornost mogla utvrditi i za razdoblje nakon IPO-a, oslonio na elemente primjenjive na razdoblje prije IPO-a, kao drugo, tvrdeći samo da IPO nije ništa promijenio i, kao treće, prebacivši u praksi teret dokazivanja na žaliteljevu štetu. Međutim, IPO društva Prysmian bio je odlučujuća prekretnica za to društvo. Od 3. svibnja 2007. fond GSCP V držao je samo oko 46 % kapitala društva Prysmian, a 12. studenoga 2007. taj je udio iznosio samo oko 26 %. Osim toga, od 3. svibnja 2007. društvo Prysmian imalo je obvezu transparentnosti u pogledu tržišta.
- 63 Pristup koji je usvojio Opći sud također je proturječan zaključcima koji osobito proizlaze iz točke 34. presude od 16. lipnja 2016., Evonik Degussa i AlzChem/Komisija (C-155/14 P, EU:C:2016:446), prema kojima je, s jedne strane, na tom sudu da, kako bi ocijenio određuje li društvo kći samostalno svoje ponašanje na tržištu ili u biti provodi upute koje mu je dalo njegovo društvo majka, provede ocjenu koja se odnosi na činjenice iz razdoblja povrede i, s druge strane, da se elementi koji se odnose na neko drugo razdoblje mogu uzeti u obzir samo pod uvjetom da Opći sud može utvrditi relevantnost tih elemenata za dotično razdoblje i da ne prenese automatski na to razdoblje zaključke koji proizlaze iz ocjene tih elemenata.
- 64 Prema žaliteljevu mišljenju, Opći sud pogrešno je primijenio tu sudsku praksu time što je u točkama 93., 94. i 133. pobijane presude uputio, s jedne strane, na jedini slučaj, do kojeg je došlo nakon razdoblja povrede, u kojem je fond GSCP V opozvao imenovanje članova upravnog odbora društva Prysmian i, s druge strane, na činjenicu da je upravni odbor koji je bio imenovan prije IPO-a ostao nepromijenjen nakon IPO-a, s obzirom na to da nijedan od tih dvaju elemenata nema utjecaj na navodno žaliteljevo stvarno izvršavanje odlučujućeg utjecaja na društvo Prysmian tijekom razdoblja nakon IPO-a. Isto tako, Opći sud se u točki 92. pobijane presude nije smio osloniti na kontrolu glasačkih prava ili na većinski udio u skupštini dioničara društva Prysmian jer oni više nisu postojali tijekom razdoblja nakon IPO-a. Osim toga, iako je priznao da Komisija, kako bi mogla pripisati ponašanje društva kćeri društvu majci, ne može samo utvrditi da društvo majka može izvršavati odlučujući utjecaj na ponašanje svojeg društva kćeri, nego također mora provjeriti je li taj utjecaj stvarno izvršavan, Opći sud svoje je zaključke utemeljio na elementima koji u najboljem slučaju mogu samo otkriti ovlast izvršavanja određenog utjecaja i potvrdio zaključke koji se temelje na pristranim informacijama društva Prysmian.
- 65 Komisija smatra da je drugi žalbeni razlog nedopušten jer se njime od Suda traži da ponovno ocijeni činjenice i dokaze ispitane u prvostupanjskom postupku. Smatra da je u svakom slučaju taj žalbeni razlog neosnovan.
- 66 Društva Prysmian i PrysmianCS tvrde da prvi dio drugog žalbenog razloga nije osnovan.

– Ocjena Suda

- 67 Što se tiče dopuštenosti prvog dijela drugog žalbenog razloga, valja podsjetiti na to da iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da, u svrhu ispitivanja toga može li društvo majka izvršavati odlučujući utjecaj na ponašanje svojeg društva kćeri na tržištu, valja uzeti u obzir sve relevantne elemente koji se odnose na gospodarske, organizacijske i pravne veze između društva kćeri i njegova društva majke te stoga voditi računa o gospodarskoj stvarnosti. Osim toga, o stvarnom izvršavanju odlučujućeg utjecaja društva majke na ponašanje društva kćeri može se zaključiti iz skupa usklađenih dokaza, čak i ako

nijedan od tih dokaza zasebno ne može potvrditi postojanje takvog utjecaja (presuda od 18. siječnja 2017., Toshiba/Komisija, C-623/15 P, neobjavljena, EU:C:2017:21, t. 46. i 47. i navedena sudska praksa).

- 68 Iz sudske prakse također proizlazi da je u okviru tog ispitivanja na Općem sudu da provede ocjenu koja se odnosi na činjenice iz razdoblja povrede, ne dovodeći, međutim, u pitanje mogućnost da se osloni na elemente koji se odnose na razdoblje prije te povrede, pod uvjetom da može utvrditi relevantnost tih dokaza za razdoblje povrede i da na to razdoblje ne prenosi automatski zaključke koji proizlaze iz ocjene elemenata koji su prethodili tom razdoblju (presuda od 16. lipnja 2016., Evonik Degussa i AlzChem/Komisija, C-155/14 P, EU:C:2016:446, t. 34.).
- 69 Međutim, u dijelu u kojem svojim argumentima u okviru prvog dijela drugog žalbenog razloga žalitelj u biti prigovara Općem sudu da se prilikom tog ispitivanja oslonio na dokaze koji nisu relevantni za predmetno razdoblje i da je prebacio teret dokazivanja, ti se argumenti odnose na pravna pitanja koja se mogu postaviti u okviru žalbe.
- 70 S druge strane, argumenti kojima se dovodi u pitanje ocjena dokaza koju je Opći sud proveo u okviru tog ispitivanja nisu, s obzirom na sudske prakse navedene u točkama 48. i 49. ove presude, dopušteni u okviru žalbe, s obzirom na to da žalitelj nije tvrdio da je Opći sud iskrivio te dokaze.
- 71 Što se tiče merituma, valja utvrditi da je Opći sud u točkama 81. do 144. pobijane presude ispitao je li žalitelj, s jedne strane, tijekom razdoblja prije IPO-a i, s druge strane, tijekom razdoblja nakon IPO-a izvršavao odlučujući utjecaj na ponašanje društva Prysmian na tržištu. U okviru toga detaljno je ispitao osam elemenata na koje se Komisija oslonila u tom pogledu. Među elementima koji se odnose na cijelo razdoblje povrede Opći je sud osobito ispitao ovlast imenovanja članova različitih upravnih odbora društva Prysmian kao i ovlast sazivanja skupština dioničara i predlaganja opoziva članova upravnog odbora ili svih upravnih odbora.
- 72 Iz tog ispitivanja nikako ne proizlazi da se Opći sud, kako bi provjerio je li žalitelj izvršavao odlučujući utjecaj na ponašanje društva Prysmian na tržištu tijekom razdoblja nakon IPO-a, oslonio na elemente primjenjive na razdoblje prije IPO-a ili da je prebacio teret dokazivanja na žaliteljevu štetu. Naime, iz tog ispitivanja, a osobito iz točaka 93., 94. i 133. pobijane presude proizlazi da je Opći sud pažljivo uzeo u obzir elemente koje je Komisija navela u spornoj odluci time što je jasno razlikovao razdoblja prije i nakon IPO-a i pri tome nije smatrao da IPO nije unio nikakve promjene u tom pogledu. Stoga žaliteljeva argumentacija spomenuta u točki 62. ove presude proizlazi iz pogrešnog tumačenja pobijane presude i stoga je treba odbiti kao neosnovanu.
- 73 U tim okolnostima prvi dio drugog žalbenog razloga treba odbaciti kao djelomično nedopušten i odbiti kao djelomično neosnovan.

Drugi i treći dio drugog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 74 Drugim dijelom svojeg drugog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud pogrešno utvrdio da je on u okviru upravnog odbora društva Prysmian raspolagao razinom zastupanja potrebnom za utjecaj na njegovo ponašanje na tržištu.
- 75 Kao prvo, tvrdnja Općeg suda prema kojoj zadržavanje istog sastava upravnog odbora društva Prysmian tijekom razdoblja nakon IPO-a predstavlja indiciju da je žalitelj nastavio izvršavati kontrolu nad tim odborom nakon IPO-a potpuno je pogrešna. Taj je odbor, koji je imenovan na skupštini dioničara od 28. veljače 2007., bio sastavljen od deset članova, od kojih su samo tri bili članovi upravnog odbora PIA-e. Budući da je za donošenje rezolucija tog odbora potrebna obična većina, članovi upravnog

odbora PIA-e koji su zasjedali u tom odboru nikada nisu mogli stvarno kontrolirati cijeli upravni odbor društva Prysmian. Nadalje, Opći sud pogrešno je protumačio dokaze iz spisa jer nije uzeo u obzir činjenicu da je svakom od članova upravnog odbora PIA-e, koji su također bili članovi upravnog odbora društva Prysmian, bilo zabranjeno da tijekom razdoblja nakon IPO-a djeluju isključivo ili uglavnom u korist drugih stranaka, uključujući žalitelja.

- 76 Kao drugo, Opći sud počinio je pogrešku koja se tiče prava u pogledu uloge dvaju neovisnih neizvršnih članova (u daljnjem tekstu: predmetni članovi upravnog odbora), koji su zasjedali u upravnom odboru društva Prysmian.
- 77 U tom se pogledu žalitelj, kao prvo, poziva na to da, što se tiče tvrdnje Općeg suda prema kojoj je žalitelj održavao veze s barem 50 % članova upravnog odbora društva Prysmian, s obzirom na veze koje su postojale s predmetnim članovima upravnog odbora, te navodne veze, osobito posredstvom „ranijih savjetodavnih usluga” ili „savjetničkih ugovora”, nisu uopće ispitane i nisu bile pravilno opisane u pobijanoj presudi. Opći sud nije dokazao ni da su te navodne veze mogle prevagnuti ili da su prevagnule nad obvezom neovisnosti predmetnih članova upravnog odbora u odnosu na sve dioničare.
- 78 Iz sudske prakse proizlazi da jedino kumulacija funkcija nužno stavlja društvo majku u položaj da odlučujuće utječe na ponašanje svojeg društva kćeri na tržištu. Međutim, u ovom slučaju predmetni članovi upravnog odbora nisu bili ni članovi žaliteljeva upravnog odbora ni rukovodeće osoblje pa čak ni njegovi viši zaposlenici. Osim toga, nijedan od njih nije bio na rukovodećem mjestu kod žalitelja.
- 79 Osim toga, smatrajući da žalitelj nije podnio dokaz o nepostojanju veze s predmetnim članovima upravnog odbora, Opći sud prebacio je teret dokazivanja.
- 80 Naposljetku, čak i pod pretpostavkom da se predmetni članovi upravnog odbora uzimaju u obzir zajedno s članovima upravnog odbora PIA-e, oni zajedno nisu predstavljali većinu upravnog odbora društva Prysmian, nego samo pet od deset članova i stoga polovinu tog odbora, što znači da oni sami nisu mogli donositi rezolucije upravnog odbora.
- 81 Kao drugo, Opći sud počinio je pogrešku koja se tiče prava, koja je uključivala iskrivljavanje predmetnih dokaza, odbivši dokaznu vrijednost izjava upravnog odbora društva Prysmian kojima se potvrđuje neovisnost njegovih neovisnih članova, čime je ponovno prebačen teret dokazivanja. Nakon IPO-a društvo Prysmian bilo je obvezno imenovati određeni broj neovisnih članova u okviru svojeg upravnog odbora. U tom smislu svaki oblik srodstva ili profesionalnog odnosa između člana upravnog odbora i društva, uključujući druga poduzeća grupe ili glavne dioničare, bio je isključen. Međutim, upravni odbor društva Prysmian u više je navrata službeno potvrdio da su neovisni članovi upravnog odbora bili stvarno neovisni. Da je društvo Prysmian imalo ikakve sumnje u pogledu točnosti tih potvrda, ono bi zbog njih na temelju talijanskog prava bilo podvrgnuto građanskim, upravnim i naposljetku kaznenim sankcijama.
- 82 Kao treće, Opći je sud u pobijanoj presudi dao nedosljednu ocjenu dokaza time što je zaključio, s jedne strane, u točki 108. pobijane presude, da sama činjenica da je upravni odbor društva Prysmian ocijenio neke od svojih članova upravnog odbora neovisnima ne može dokazati nepostojanje veza sa žaliteljem i, slijedom toga, stvarnu neovisnost tih članova i, s druge strane, u točki 136. te presude, da je, što se tiče zapisnika s jednog sastanka tog odbora koji sadržava komentare sudionika, na žalitelju da pruži dokaze o protivnom.
- 83 Trećim dijelom svojeg drugog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da nijedan drugi element na koje se poziva Opći sud sam po sebi ili zajedno s drugim elementima nije dovoljan kako bi se dokazalo da je žalitelj stvarno izvršavao odlučujući utjecaj na društvo Prysmian tijekom razdoblja nakon IPO-a.

- 84 Kao prvo, ovlast fonda GSCP V da imenuje članove upravnog odbora društva Prysmian i ovlast tog fonda za sazivanje skupština dioničara i predlaganje opoziva članova upravnog odbora ili cijelog upravnog odbora ne dokazuju da je žalitelj mogao preko tog fonda izvršavati odlučujući utjecaj na društvo Prysmian. Naime, što se tiče prava na imenovanje, sudska praksa Općeg suda zahtijeva da se dokaže da tako imenovani članovi upravnog odbora imaju ovlast nametnuti stvarnu kontrolu nad cijelim upravnim odborom.
- 85 Kao drugo, što se tiče ovlasti delegiranih članovima upravnog odbora PIA-e prije IPO-a, njihova imenovanja u strateškom odboru društva Prysmian nakon IPO-a, primanja redovitih ažuriranja i mjesečnih izvješća kao i drugih mjera donesenih nakon IPO-a i koje su navedene u točki 130. pobijane presude, nijedna od njih, promatrana zasebno ili zajedno, nije dokaz stvarnog izvršavanja odlučujućeg utjecaja na društvo Prysmian.
- 86 Kao treće, pogrešno je utvrđenje Općeg suda u točkama 140. do 142. pobijane presude da je žalitelj prema društvu Prysmian imao tipično ponašanje industrijskog vlasnika. Osim toga, Opći sud počinio je očitu pogrešku koja se tiče prava time što je zanemario sudske prakse prema kojoj se odgovornost za povredu prava tržišnog natjecanja ne može pripisati pukom financijskom ulagaču kao što je žalitelj.
- 87 Komisija tvrdi da su drugi i treći dio drugog žalbenog razloga nedopušteni zbog razloga koji su već izneseni u točki 65. ove presude. Osim toga, drugi dio je bespredmetan. Podredno, Komisija tvrdi da ta dva dijela nisu osnovana.
- 88 Društva Prysmian i PrysmianCS tvrde da su ta dva dijela nedopuštena i, podredno, neosnovana.

– *Ocjena Suda*

- 89 Kao prvo, u dijelu u kojem žalitelj prigovara Općem sudu da nije odgovorio na njegove argumente koji se odnose na postojanje i relevantnost veza između njega i članova upravnog odbora društva Prysmian, valja istaknuti da je Opći sud, time što je u točki 106. pobijane presude primijenio i uputio na uvodne izjave 761. i 762. sporne odluke kao i na njihove bilješke, dovoljno utvrdio predmetne veze. Nadalje, iz točaka 106. do 108. te presude proizlazi da je Opći sud smatrao da su u ovom slučaju te veze takve da se može smatrati da predstavljaju jedan od elemenata na koje se Komisija mogla osloniti kako bi dokazala da je žalitelj izvršavao odlučujući utjecaj na ponašanje društva Prysmian.
- 90 U tom pogledu valja podsjetiti na to da iz sudske prakse navedene u točki 67. ove presude proizlazi da se stvarno izvršavanje odlučujućeg utjecaja društva majke na ponašanje društva kćeri može izvesti iz skupa usklađenih dokaza, čak i ako nijedan od tih dokaza, promatran zasebno, nije dovoljan kako bi se utvrdilo postojanje takvog utjecaja.
- 91 Kao drugo, što se tiče navodne nedosljedne ocjene Općeg suda u pogledu dokaznih elemenata, valja istaknuti da se žaliteljeva argumentacija odnosi na točke 108. i 136. pobijane presude. U točki 108. te presude Opći je sud smatrao da puka činjenica da je taj upravni odbor određene svoje članove procijenio neovisnima, odnosno da je objavio takvu procjenu u svojim izvješćima o upravljanju poduzećem, kao što to tvrdi žalitelj, sama po sebi ne može dovesti u pitanje Komisijino utvrđenje da ti članovi upravnog odbora nisu stvarno prestali održavati veze sa žaliteljem. Stoga je Opći sud u biti naveo da se procjene upravnog odbora mogu opovrgnuti Komisijinim utvrđenjima. Međutim, ta ocjena ni na koji način nije nedosljedna s razmatranjem iz točke 136. pobijane presude koje se odnosi na napomenu opisanu u službenom zapisniku upravnog odbora društva Prysmian, prema kojem je takav dokument trebao reproducirati napomene koje su sudionici navedenog odbora željeli zabilježiti.
- 92 Kao treće, što se tiče navodnog prebacivanja tereta dokazivanja, u odnosu na ulogu predmetnih članova upravnog odbora, dovoljno je istaknuti da se žaliteljeva argumentacija temelji na pogrešnom tumačenju pobijane presude. Naime, u točki 106. te presude Opći je sud, nakon što je ocijenio dokaze na koje se

pozvala Komisija i zaključio da osobne veze koje su potkrijepljene tim dokazima predstavljaju relevantan element u okviru ispitivanja je li žalitelj izvršavao stvarnu kontrolu nad društvom Prysmian, samo u biti utvrdio da žalitelj nije uspio dovesti u pitanje taj zaključak.

- 93 Kao četvrto, što se tiče žaliteljeva argumenta da iz sudske prakse proizlazi da samo kumulacija funkcija nužno stavlja društvo majku u situaciju odlučujućeg utjecanja na ponašanje svojeg društva kćeri na tržištu i da takva situacija ne postoji u ovom slučaju, valja podsjetiti na to da iz sudske prakse proizlazi, kao što je to Opći sud istaknuo u točki 107. pobijane presude, da gospodarska cjelina koja se sastoji od društva majke i njegova društva kćeri može nastati ne samo iz formalnih odnosa između tih dvaju društava nego i na neformalan način, osobito zbog osobnih veza koje postoje između pravnih subjekata koji čine takvu gospodarsku cjelinu (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2013., Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, t. 68.).
- 94 Međutim, iz sudske prakse Suda ne proizlazi da osobne veze između dvaju društava u tom smislu mogu biti relevantne samo u slučaju kumuliranja funkcija. Naime, relevantnost takvih osobnih veza leži u činjenici da one mogu upućivati na to da osoba, iako je aktivna za određeno društvo, stvarno nastavlja, s obzirom na svoje veze s drugim društvom, djelovati za interes potonjeg. Međutim, to također može biti slučaj kad je osoba koja zasjeda u upravnom odboru društva povezana s drugim društvom putem „ranijih savjetodavnih usluga” ili „savjetničkih ugovora”, kao što je to Opći sud istaknuo u točki 106. pobijane presude.
- 95 Iz toga slijedi da Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da takve osobne veze u načelu mogu biti relevantne za utvrđivanje može li društvo majka izvršavati odlučujući utjecaj na ponašanje svojeg društva kćeri na tržištu.
- 96 Kao peto, što se tiče ostalih argumenata koje je žalitelj istaknuo u okviru drugog i trećeg dijela drugog žalbenog razloga, razvidno je da žalitelj svim tim argumentima zapravo samo dovodi u pitanje činjenične ocjene Općeg suda u okviru njegove analize dokaza relevantnih u ovom slučaju i tako od Suda želi ishoditi da ocjenu Općeg suda zamijeni vlastitom.
- 97 Međutim, kao što je to navedeno u točkama 48. i 49. ove presude, Opći sud jedini je nadležan za utvrđivanje i ocjenu relevantnih činjenica kao i za ocjenu dokaza pa ocjena tih činjenica i dokaza stoga ne predstavlja, osim u slučaju njihova iskrivljavanja, pravno pitanje koje je kao takvo podložno nadzoru Suda u okviru žalbe.
- 98 Sud je također pojasnio da, kada žalitelj tvrdi da je Opći sud iskrivio dokaze, on mora precizno navesti elemente koji su prema njegovu mišljenju iskrivljeni i dokazati pogreške u analizi koje su prema njegovoj procjeni dovele Opći sud do tog iskrivljavanja (presuda od 28. studenoga 2019., Brugg Kabel i Kabelwerke Brugg/Komisija, C-591/18 P, neobjavljena, EU:C:2019:1026, t. 63. i navedena sudska praksa).
- 99 Doduše, žalitelj tvrdi da je Opći sud iskrivio smisao izjava upravnog odbora društva Prysmian kojima se potvrđuje da su neovisni članovi upravnog odbora koji zasjedaju u tom odboru stvarno neovisni. Međutim, žalitelj nije dokazao na koji je način Opći sud iskrivio predmetne dokaze.
- 100 Naime, valja podsjetiti na to da je Opći sud u tom pogledu u točki 108. pobijane presude smatrao da puka činjenica da je taj upravni odbor određene svoje članove procijenio neovisnima, odnosno da je objavio takvu procjenu u svojim izvješćima o korporativnom upravljanju, sama po sebi ne može dovesti u pitanje Komisijino utvrđenje da ti članovi upravnog odbora nisu stvarno prestali održavati veze sa žaliteljem.
- 101 Budući da žalitelj stoga nije dokazao nikakvo iskrivljavanje činjenica ili dokaza, njegovu argumentaciju kojom se nastoji dovesti u pitanje ocjena tih činjenica i tih dokaza od strane Općeg suda treba odbaciti kao nedopuštenu.

- 102 Stoga drugi žalbeni razlog treba odbaciti kao djelomično nedopušten i odbiti kao djelomično neosnovan.
- 103 Što se tiče žaliteljeva zahtjeva da mu se odobri svako smanjenje novčane kazne odobreno društvima Prysmian i PrysmianCS, smanjenjem iznosa novčane kazne koja mu je izrečena solidarno s potonjim društvima, za slučaj da Sud prihvati žalbu koju su navedena društva podnijela protiv presude Općeg suda od 12. srpnja 2018., Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi/Komisija (T-475/14, EU:T:2018:448), dovoljno je navesti da je Sud presudom od 24. rujna 2020., Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi/Komisija (C-601/18 P, EU:C:2020:751) odbio tu žalbu.
- 104 Slijedom toga, budući da se nijedan od žalbenih razloga koje je žalitelj istaknuo u prilog svojoj žalbi ne može prihvatiti, žalbu valja odbiti u cijelosti.

Troškovi

- 105 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, koji se primjenjuje na žalbeni postupak na temelju njegova članka 184. stavka 1., stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 106 Budući da žalitelj nije uspio sa svojim žalbenim razlozima i da je Komisija postavila zahtjev da mu se naloži snošenje troškova, valja mu naložiti da, osim vlastitih, snosi i Komisijine troškove.
- 107 Na temelju članka 184. stavka 4. Poslovnika, stranci koja je intervenirala u prvom stupnju, a nije sama podnijela žalbu, ne može se naložiti snošenje troškova žalbenog postupka, osim ako je sudjelovala u pisanom ili usmenom dijelu tog postupka. Kad je takva stranka sudjelovala u žalbenom postupku, Sud može odlučiti da sama snosi vlastite troškove.
- 108 Budući da su društva Prysmian i PrysmianCS sudjelovala u postupku pred Sudom, u okolnostima ovog slučaja valja odlučiti da će ona snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Žalba se odbija.**
- 2. Društvu The Goldman Sachs Group Inc. nalaže se snošenje, osim vlastitih, i troškova Europske komisije.**
- 3. Društva Prysmian SpA i Prysmian Cavi e Sistemi Srl snose vlastite troškove.**

Potpisi